

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administrácii prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniška ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskani se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 83.

V Ljubljani, v torek 13. aprila 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 12. aprila.

Sodnijske zadeve na Slovenskem.

Današnje obravnavo državnega proračuna za justično ministerstvo pričel je češki poslanec grof Schönborn, ki je priporočal zboljšanje stanja diurnistov. Za njim pa je prišel na vrsto Graški odvetnik dr. Derschatta, ki se je pečal edino le s sodnijskimi zadevami v slovenskih deželah. Ugovarjal je prejšnjima govornikoma, Raiču in Vošnjaku, češ, da ni res, kar sta ona trdila gledé uradnikov na Spodnjem Štajarskem. Potem je z imenom našteval politične uradnike, rekši, da vsi znajo slovenski, izvzemši enega samega. Ravno tako so vsi sodnijski uradniki slovenščine zmožni in tudi slovenski uradujejo. Dalje je Derschatta ministru oponašal, da je prepovedal nekemu adjunkt, biti načelniku nemškega Schulvereina, da je pa nek drug adjunkt predsednik slovenske čitalnice, ne da bi se g. minister nad tem kaj spodtikal. Tudi mu je očital, da pri nastavljanju novih uradnikov vstreza le slovenskim željam, da službe podeljuje le slovenskim prosilcem; tako je n. pr. g. Kočevar postal predsednik deželne sodnije Ljubljanske le zaradi tega, ker je napet Slovenec (ugovori in posmeh na desni), Zupančiča so napravili za deželne sodnije svetnika na Koroškem, samo da so ga umaknili Slovencem, adjunkta Trenea so napravili za državnega pravdnika namestnika, preziravši druge zmožnejše prosilce, samo ker je Slovenec itd. Potem omenja porotne sodnije v Celji, rekši, da ni res, kar je o njej trdil Vošnjak, in da bi se bil moral gosp. minister potegniti za čast svojih uradnikov. Ker pa tega on (minister) ni storil, on z vso odločnostjo zavrača to natančevanje. Ako Celjski perotniki obsojajo slovenske časopise, oprostujejo pa nemške, je to po trditvi poslanca Derschatta le znamenje, da imajo še nekaj več vesti, kakor Ljubljanski porotniki, kjer nobenega časnikarskega pregreška ne obsodijo. Tudi to je podtikal vladi, da pogostoma konfiskuje nemške liste, slovenskih pa ne, kar priča, da naše razmere jako malo pozná, ker bi moral sicer vediti, da naše liste veliko pogostejši konfiskujejo, kakor nemške. Da-si slovenskega jezika čisto nič ne pozná, je vendar Derschatta tudi o slovenskem jeziku govoril, trdivši, da ga štajarski Slovenci ne umé, ker je silno velik razloček med novo-slovenskim jezikom in med narečjem, ki ga na Spodnjem Štajarskem govoré. Levičarji so živahno pritrkavali Derschatti, slovenski poslanci pa so mu večkrat ugovarjali, da ni res, kar trdi, in minister Pražak, ki je za njim poprijel besedo, ga je prav dobro zavrnil. Rekel je, da uradnikom ne prepoveduje vdeležbe pri društvih, ktera jih v opravljanju njihove službe ne zavirajo; dalje je omenjal, da se je precej po Vošnjakovem govoru obrnil do višje sodnije v Gradcu, ter zahteval pojasnil gledé sostave porotnikov pri Celjski sodniji, da pa dosedaj še ni dobil nobenega odgovora. Tem bolj se mora čuditi, da je dobil Derschatta tako hitra in tako natančna pojasnila. (Klici: čujte, čujte! To ravno pojasnuje čudne razmere pri Celjski sodniji!) Ako se bode prepričal, da se res napačno ravná, bode nemudoma zaukazal, da se napake odpravijo. Gledé oddajanja služb je minister rekel, da ravná vestno, kar najbolj more, in da gleda na zmožnosti in na merodajne okoli-

ščine. Kočevar mu ni znan kot slovenski narodnjak, Trenea pa tudi ni bil adjunkt, ampak okrajni sodnik, ko je prišel v Celje, gotovo pa ni posebna reč, ako sodnik postane državnega pravdnika namestnik.

Minister Pražak je v svojem govoru odgovarjal tudi prejšnjim govornikom in pobijal njih trditve. Zlasti je pa obširneje zavračal Kronawettera in dokazoval, da se socijalističnim jetnikom ne godi tako slabo, kakor je trdil Kronawetter. Ravno tako je zavračal trditve, da na Českem razne službe dobivajo Čehi, Nemci pa ne. V ta namen je prebral stavek iz poročila, ki mu ga je poslal predsednik višje deželne sodnije v Pragi, in ki omenja uzroke, da se na nemške prosilce bolj ozirajo, kakor na česke, kar potrjujejo tudi statistične številke, ktere je navajal g. minister.

Za njim je še ministerski svetnik Pix čital dolgo poročilo, iz kterega je razvidno, da se gledé socijalistov ne more prav nič očitati ne justičnemu in tudi ne notranjemu ministerstvu. Potem je pričel govoriti češki poslanec Vašaty, ki je prav dobro zavračal Derschatto, češ, da ne zná ne stare in ne nove slovenščine, da toraj tudi ne more soditi o slovenskem jeziku. Sicer pa naj se ga Slovenci nič ne bojé, on ni orjak in Slovencev ne bode pokončal, kakor Čehov ne. Druge napačne trditve Derschattove bo menda stvarno popravil g. Vošnjak.

Govor g. posl. Pfeiferja

v 49. seji državnega zbora dné 8. aprila pri proračunu trgovinskega ministerstva.

Slavni zbor! Ako danes besedo spregovorim, da zagovarjam napravo železnice v tem časi, ko imamo velik deficit, in vidimo, da se ni spolnilo, kar se je pričakovalo o marsikteri železnici, storim to iz tega namena, da povdarjam tudi po svojih slabih močeh nasvet za grajenje dolenjske železnice stavljen v včerajšni seji, ker ta železnična pot je namenjena za to, da Dolenjska v gospodarskem oziru zopet oživi in učvrsti, ako se pa podaljša — ker železnica se ima priklopiti Rudolfovi železnici v Ljubljani in speljati preko Dolenjske, ki dosihmal nima železnice do hrvaško-dalmatinskih, eventuelno tudi do otomanskih pokrajin — povzdignila bode Rudolfovo železnico, da bode plodonosna in koristi prinašala.

O dolenjski železnici se je že tolikokrat v zboru in zunaj zbora govorilo, da se to, kar se je navedlo za nje vtemeljevanje, pri vsaki debati ponavlja, a zaradi tega pa povedano ni manj važno.

Gospoda moja! Pogledati železnično mapo, mora spreleteti vsacega iz južne dežele monarhije bridko čuvstvo, da je brez zadolženja odrinjen, kajti videti je, da so južni deli te države mimo severnih zanemarjeni, da nekteri okraji tako rekoč v zraku visé in so od monarhije ločeni; n. pr. Dalmacija, potem Dolenjska, ki nima železnice, in jo njene nerodno napravljene strme ceste popolnoma odrivajo od tržnih krajev.

Večkrat, gospoda moja, kazalo se je že v tem slavnem zboru na posebno neprilichnost razmer, ktero je imela prestajati Kranjska, posebno pa dolenjska stran, zatoraj kar mimogredé nekaj tega omenim.

Kakti bližnja mejna dežela je mogla Kranjska več stoletij občasno turške navale odbijati; komaj si je nekoliko oddahnila, so že zopet turški in bosniški paše

snovali roparske čete, te pa so plenile po Kranjskem in najboljši del prebivalcev v sužnost odpeljale.

V novejših časih je bila kranjska dežela zaradi mnogo vojská prehodna etape (v počitek) velikim vojnám, kar je nakladalo deželi neprimerno mnogo bremen (preproge, vkvartiranja). Tako se dežela nikoli ni mogla upokojiti; komaj se je ubranila tega sovražnika, bile so že druge nezgode: kužne bolezni, živinska kuga in druge nesreče — vzroki so bili naravne sile, kterih se nihče ne more vbriniti, povodnji, huda vremena itd., ki so gospodarstvu prizadele globoke rane.

Poleg tega je bila Kranjska mnogo let preobložena z zemljiškim davkom in je državi plačala več milijonov, kar se ji ni spodobilo; tudi v marsikterem drugem oziru so Kranjsko huje pritisnili z davki, kakor druge dežele, tako so n. pr. na kolekih za ekstrakte iz gruntnih bukev zoper postavne predpise in proti navadi v drugih deželah skozi četrto stoletja poprek na leto 20.000 gold preveč porabili.

Mislili bi, da pri tako neugodnih razmerah na Kranjskem ni obrti, a vendar je bilo do najnovejših časov več pivovaren: V Kočevji, v Rudolfovem, v Soteski in v Beršlinu; obrtnosti so bile v Gradcu, Št. Janžu, na Dvoru, v Kočevji in v Ribnici, železnica jih bode zopet oživila. (Govornik govori le o obrtnosti po Dolenjskem, sicer bi bil vedel kaj več povedati. Op. vred.)

Železnica bi našla na Dolenjskem obširno plan brez železnic, toraj precej veliko notranje polje za promet, tū bi bili obrtnijski izdelki, tudi poljedelski pridelki s sadjem, vinom, potem iz rudninstra premog in kovine, to vse pa je pogoj živahnemu prometu.

Poleg Rudolfovega so toplice, kamor se že sedaj hodijo ljudje zdraviti, a po železnici bi se ta kraj zeló povzdignil.

Toraj gospodarske zadeve govoré za železnico po Dolenjskem, kar pa se tiče politike in financ, je veliko bolj imenitna, ko bi se priklopila na Rudolfovo železnico v Ljubljani in naslonila na hrvaško-dalmatinske železnice. Dalmacija bi prišla v direktno zvezo z državo, ne gledé na strategijo in trgovino bi bila dana tudi prilika, poznati to zanimivo deželo, da bi se ne pisalo in pripovedovalo toliko neslanih reči o nji, kakor n. pr. piše „Fremdenblatt“ od 7. aprila t. l., ker pravi, v Dalmacijo naj se pošlje namestnik, ki bode državno misel znal ponosno povdarjati in izraževati, kakor da bi Dalmacija bila kaka „irredenta“, potem bi, kakor rečeno, ko bi se polje za promet podaljšalo, Rudolfova železnica kaj nesla; nje upravo je država prevzela, vsako leto ima plačati na obrestih 6 milijonov, ker je država to garantirala; to bi se znižalo z dolenjsko železnico.

Ako se Rudolfova železnica v to mer podaljša poleg dinarskih alp do zadnjega velicega cilja — do egejskega morja — bi bila to najkrajša prometna proga v Turčijo, kjer bi se izdelki naše obrti dobro prodali, ako nočemo zopet zaslišati osodepolne besede „prepozno“ in nas ne bode prehitela naša trideset odstotna državna polovica; le Rudolfova železnica v ta mer izdelana more naši trgovini in našemu prometu zagotoviti tržišče na vzhodu, ako nočemo, da nas ne prehité naši sosedi, ki niso nič kaj nesamopridni.

Ako nas sicer politično razmišljevanje in gospodarski obziri silijo v daljni vzhod, hočem se za sedaj zadovoljiti, da začnemo z dolenjsko železnico.

ker je nje izdelovanje kar naravnost pogoj za biti ali ne biti, ako nečemo, da bi bila Dolenjska zaradi pomanjkanja vsake železnice odtrgana od njenega sveta in izključeno od vsacega prometa. (Prav dobro! na desni.)

Ako je včeraj vodja trgovinskega ministerstva kazal na to, da vlada na podlagi peticij, naj jih bode še toliko, ne more predložiti načrta postave za gradnjo dolenjske železnice, bi jaz opomnil, da o ti stvari dosihmal niso le same peticije, marveč je konsorcij, ki pospešuje to črto, ta je prosil, da se je projekt izdelal, je preskrbel potrebnega denarja, tako da je sedaj, ko je dobljena začetna koncesija, projekt zgotovljen in posamezno izdelano in preračunano, kako bi se splačevala ta železnica, vlada sedaj lahko zaželen predlog postave izroči parlamentu.

Poznam dobro, gospoda moja, težavnost našega denarstva, mislim pa, da država potem izvršuje dobro svoj nalog, ako se posluži kredita, da plodonosna (produktivna) podjetja sklicuje in si tako pridobi novih virov za prihodke.

Gospoda moja! Dežela Kranjska je v primeri z drugimi deželami naše države leta in leta neprimerno več plačevala in ima marsikak milijon na dobrem, zato sme po pravici tirjati, da se enkrat na njo ozira (Prav dobro! na desni).

Naj bi kmalo prišel dan, ko bode prva lokomotiva zvižgala po dolenjskih tleh in zbudila zaklade, ki spé v zemlji v blagor dežele, v blagostanje države! (Pohvala na desni!)

Iz najnovejše Tržaške zgodovine

prinaša poslednja „Edinost“ jako zanimive podatke, kateri bodo marsikomu oči odprli, kako da irredenta po Trstu gospodari. Znano je, da so zaprli denarničarja na magistratu, Istrskega Lahona Adelman, svaka voditelja magistrata, g. Gandussio, kateri, sam Istrijan, je oddal večino mestnih služb svojim sorojakom, Lahonom istrskim, tako sicer, da uprav gospodje od magistrata, ki vedno kričé „fuori i foresti“, so skoro sami „foresti“, kajti pravi Tržačan danes ne dobi mestne službe. Vidite toraj, kak strašanski bumbug delajo Lahoni s tem, da neumno Tržaško rajo ščuvajo na „foreste“. — Ako bi veljalo, da morajo „foresti“ iz Trsta, prvo bi se moral pomesti magistrat do čistega. Pa ni zadosti na tem, zaprli so te dni tudi kontrolorja mestne denarnice, nekega Eberla, svaka glasovitega dr. Giatto-a, gospodarja Šalobarde. Ta gospod je bil ob enem administrator omenjenega lista in osobje, ki je bilo pri Šalobardi, pripoveduje, da je večkrat ob sobotah dobivalo plačo v novih bankovcih. To sicer nima nič na sebi, ali že to ni prav, da so mestni uradniki soudje redakcije takega lista. In zato se je vedelo v obče na magistratu ter je javna tajnost, da sta se toliko „L'Indipendente“, kakor „L'Alabarda“ grela ob magistratovem solncu. Sliši se, da še tretjega višega gospoda od magistrata denejo pod ključ in morda tudi nekega četrtega, hudega sovražnika nas Slovencev. Ko bode vso to gospodo imela sodnija v rokah, utegne se marsikaj zvedeti, o čem se dosedaj ni vladni niti sanjalo.

Tržaško mesto ima vse polno posebnih administracij: ima mestno denarnico, ima bolnišnico, ima bogato ubožnico, ima dace, ima plinovo tovarno itd. Na magistratu in v bolnišnici so se že pokazale sleparije; v našem listu je bil celó dokaz, da tukajšnja bolnišnica za zunanje bolnike strašno pretirava račune ter jih postavlja za 50 odst. više, nego bi morali biti.

Bolnišnica Tržaška tako in tako strašno tare naše notranje prebivalstvo, pa da se še take reči godé, to je uprav nezaslišano. — Ali kaj to mari istrskim Lahonom; Slovana je treba zatirati, bodi si koder koli. — Mi ne trdimo, ali ljudje govoré, da se tudi drugod zlogospodari. Znano pa je vsem, da toliko Šalobarde, kakor tudi „Impertinente“ ne bi mogla obstati, ako ne bi dobila postranske podpore. Dolgo časa je bila uganka, posebno vladnim krogom, od kod dobivajo ti listi toliko podporo. Ali danes mora biti celó vlada na pravem sledu. — Potem je znano, da je v Trstu kakih 100 agentov rudeče garde, ki vsi dobro živé, pa celi ljubi dan nič ne delajo. — To je rudeča policija, ki dela pri volitvah in trosi denar med volilce. — Od kod pa ta denar? V Trstu plačujejo posebno trgovci in mali obrtniki, da so črni in vsi ti postranski troški gredo na račun teh davkoplačevalcev.

Tržaški magistrat je bil od nekaj rudeč, začenski pri voditelju, pa končavši pri iznoščeku. Kdor

ni rudeč, mora postati vsaj cikorjaš, to je, tak mož ki je magar tudi pri veteranih ali v drugih patrijotičnih društvah, pa mora vsaj na skrivnem izpolnovati voljo rudečih od magistrata. Rudeči poslanci ali mestni očetje so moralno tudi odgovorni za gospodarstvo na magistratu in čuditi se je celó, da tem gospodom ni bilo nikoli nič sumljivo, od kod prihaja denar za liste, postopače in cikorijo. — Ti gospodje tudi morajo znati za podjetje vrednika „Impertinente“, ki je po mestu kolero strašil za debelih 20.000 glid. — Vse te reči so mnogi listi javno grajali, a nikdo se ni niti brigal, da bi jim oporekal. To je znamenje, da je v rudečih Tržaških krogih briga za moralnost le toliko, kakor je to treba židu, da ne propade kazenskemu paragrafu.

Navadno se poprašuje po takih dogodbah: kaj vlada? Po našem mnenju, ktereга smo že večkrat izrazili, ali hoče, da rudeči polagoma s svojo moralo sami sebe in poleg sebe tudi druge poštenije Tržačane uničijo in s tem prostor naredijo za lažjo grmanizacijo, ali pa zna še za druge stvari in da čaka, da vse na dan pride in da še le potem vzame v v roke vajete na magistratu.

Sicer pa so rudeči mestni očetje postali zdaj tako ponižni, da danes z njimi vlada lažje posluje, nego bi jej to bilo mogoče s patrijotično stranko, le jeden je pogoj: žrtovanje Slovencev. Za nas Slovence pa je zdaj postalo stanje še neznosnejše, kajti za nas bi bilo na vsak način bolje, da je pri zadnjih volitvah zmagalo vsakih polovica in da se je boj nadaljeval. Lahonstvo bode zdaj delalo pod krinko, pa delalo bode še bolje, vsaj ustavlja ga ne drugo, nego slovenski element, in ako vlada dopušča, da ta element Italijani odvajajo od jadranskih obalov, dobljeno je s tem več, nego z bombami in petardami. Ste slišali Burgstallerja, kako tudi on že trobi v lahonski rog? On hoče, da bi tudi državne šole postale italijanske, in to je vse „ad captandam“ Lahonom, kajti državniški talent banskega lorda ne sega čez koketerijo s tistimi, kateri mu morejo poprej pomagati do kake časti. Njega politična odgoja kaže pravo zmes, uprav cikorijo; on pakuje na vse strani, pa jako narodno, ali v glavnem je pristaš tiste stranke, ki noče Slovanom na Primorskem priznati enakopravnosti; pri vsem tem pa hoče biti čislán tudi od Slovanov, kajti V. okraj Tržaške okolice, to je njegova grofija, to večkrat povdarja, in ker ga volilci V. okraja nočejo več voliti, zato jim je na vrat obesil Danela, ki je bil še zadosti možki, dokler ga ni ta žalostni lord pocikorjašil. Zdaj pa vsi ti cikorjaši kričé v koru: „z mestom je treba prijateljstva, le tuji delajo razpor“. Kdo pa so ti tuji?

Živie iz Skopega je tujec v Trstu, tudi Nabergoj je tujec, pa naš vrednik je tudi tujec v Trstu, akopram je njegova rodbina ena najstarejših okoličanskih rodbin, kar more potrditi sam spoštovani gosp. Derin, ki je cikorjašem učinil že več dejanj ljubezni.

To so tem gospodom tuji, ali Pescatori, Padova, Eberle, Adelman, Koller, to so pa domačini. Recimo, da je kak Sežanec ali Skopenc ali Openc študiral za inženirja in da v Skopem itd. tacega ne potrebujejo, ako hoče v domovini ostati in izvrševati svoj posel, mora pač iti v najbližje mesto, in ktero mesto mu je najbližje? Menda Trst. K temu ga sili narava, Ali je pa zaradi tega zgubil vse politične pravice, ker ni v Skopem ostal? Nek slovenski mladenič, kteremu je Bog dal srečo, da so mu stariši napravili dober stol, se je tudi te dni v Trstu v neke gostilni norca delal iz „tujcev“ od „Edinosti“ in še celó od zmage Nabergojeve. O za Boga, kaj bi se noreca delali: il tempo è galantuomo, in sreča je izbegljiva. Sicer pa: le čevlje sodi naj kopitar.

Ne vem, ali smo v Trstu res udarjeni s slepoto; banski lord v parlamentu vsaj to ovaja; pa kdo ne bi se smejal tudi njegovemu drugu, velikemu (bolje dolgemu) Rafaelu, on ima v Trstu 4 hiše, zato je zadnjič v državnem zboru plediral, da bi bile Tržaške hiše za vekomaj proste davka, mesto da bi se bil potegnil za Trstu potrebne železnice, kakor je to storil jeden českih poslancev. Taki so: patrijotje kolikor hočete, ali za dobro odškodovanje, za polni koš privilegij.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. aprila.

Notranje dežele.

Z dvobojem Knotz-Greggr ne bo nič! Prijatelji in tovariši Gregrovi so tega pregovorili, da naj se s Knotzem nikar ne pretepa, ker kaj takega

do sedaj v avstrijskem parlamentu še ni običajno. Dalje so pa rekli, da Knotz tudi ni vreden, da bi se Greggr z njim boril z orožjem v roki, ker bi ga Prusjani vsled tega takoj postavili v vrsto narodnih mučnikov in bi mu spletli mučeniško lavoriko. Pač pa naj ga okreše prav s takim orožjem, s kakršnim je Knotz njega napadel, to je, prav dobro naj ga ošteje v pričó vseh poslancev. Če je Smolka molčal, ko se je Knotz v Gregra zaganjal, bode moral tudi tiho biti v nasprotnem slučaju. Greggr je tudi res sprevidel, da bi bilo pač odveč, svoje roke onesnažiti si z umazano krvijo Knotzovo, ter si vsekako vest obtežiti, in se je toraj rajši v državnem zboru nađenj spravil. Obdelal ga je vpricho vseh prav s tistimi besedami, s kterimi ga je par dni poprej Knotz napadal. Knotz pa —? smejal se mu je.

Nedavno poročali smo o črni vojski, da se je namreč na Ogerskem za njo sprejel paragraf, po kterem dobi lastno vojaško opravo, kakor jo imajo drugi vojaki. Ob tisti priliki izrekli smo tudi nado, da se nekaj sličnega nadjamo tudi od avstrijskega državnega zbora. Danes moramo pripoznati, da smo se jako varali. Na Dunaji so pač te dni obravnavali načrt postave o črni vojski, toda gledé obleke se ni prav nič določilo. Govorilo se je o oboroženji črne vojske, za kar bo namreč treba že ob mirnem času skrbeti, da nas ob času potrebe ne prehité preveliki stroški. Sicer se nam pa v tem smislu ni prav nič bati, ker imamo ravno po vojaških založiščih vse polno pušek, kterih nam ne bo zmanjkalo, če skliče se h krati vsa rezerva, brambovci in pa še prvi nabor črne vojske. Škoda, da se gospodje poslanci niso prav nič oglasili za določitev skupne vojaške oprave pri črni vojski in so za enkrat sprejeli načrt, kakor je izdelan, da črnovojnik dobé le od daleč vidna znamenja, po kterih se bodo spoznavali. Pa iz tega ne bo nič, ker nič biti ne more, in prepričali se bomo, da se bo ta paragraf prej ali pozneje spremenil v drugega, ki bo črnovojnikom določeval skupno vojaško obleko. In to mora biti, sicer bi niti vojaki ne bili.

„Nuncijum“ ali sporočilo hrvaške regnikolarne deputacije, ki je nedavno zagledal beli dan, je obširno pisanje ter obsega pet pól. V tem so izražene vse želje hrvaškega naroda in kolikor se dá, tudi še zadosti temeljito podprte. Vpraša se le, ali bodo Hrvatje tudi dosegli in vse dosegli, kar ondi zahtevajo, ali bodo njihove zahteve zopet le na papirji ostale. Dotični „nuncijum“ zahteva v prvi vrsti, da se pripoznajo pravice Srbo-hrvaške in Slavonske, kakor so prebivalcem obljubljene. Dalje zahtevajo vstanovo tistih ministerstev za hrvaške pokrajine, ki so tudi v državni pogodbi utemeljena. Osobito pa se mora v tem smislu nekaj zgoditi na državno-računskem polji in v denarstveni upravi. Dalje „nuncijum“ graja dosedanjo postavo, na podlagi ktere hrvaško-slavonski minister v pravem pomenu besede ni družega, kakor nekaj posredovalec med hrvaškim banom in ogerskimi ministri v Budapeštu. V tem oziru se mora nekaj novega po prvotni pogodbi vkreniti, kakor tudi, da se enaki izgredi ne bodo nič več ponavljali, kakoršni so bili pred par leti zaradi grbov. Dalje „nuncijum“ zahteva popolnoma odškodovanje za vse, za kar so do sedaj Madjari Hrvate na finacijskem polji oškodovali in pa več železnic se mora napraviti po deželi. Reke bode treba vrediti in ceste delati, da se promet ne bo oviral in se deželi vsaj od te strani ne bodo stavile zapreke.

Vnanje države.

Bolgarski knez Aleksander je v resnici revež. Kakor se prestopi, ni prav, in kar stori, se zameri Rusom še bolj, kakor se je že sicer poprej. Pri vsem tem mu pa po trditvi angleških časnikov menda do sedaj še niti na misel ni prišlo, da bi si postavil kraljevo krono na glavo, ali kakor so ga nekteri sumničili, da bi se združil z Grkom, ki je že čez glavo oborožen, s kterim bi potem skupno po Turku mahnila. Vse to, pravi „Standard“, je do celega izmišljeno le zaradi tega, da bi Aleksandru s tem stol spodbili. Aleksander je vsaj za sedaj trdno sklenil, zvesto držati se pogodbe, ki jo je s Turkom sklenil gledé Bolgarije in iztočne Rumelije, potem naj pa pride čezenj kar-koli drago. Kako dolgo se bo mož tega dobrega sklepa držal, to se bode še le pokazalo, in kakor so politične razmere sedaj, prav v kratkem — še letos.

Grki so svoje vtrdbine po deželi in ob mejah na vse strani dodelali. Zato je pač umljivo nezmerno navdušenje za vojsko. Bolj neumljivo pa je, kako zamorejo ravno grški bogataši Turkom denar posojevati za predstoječo vojsko z lastno krvijo. Pohlepnost in lakomnost jih je oslepila in zapeljala. Da bi se v najkrajšem času in tudi v neprilicnem položaji okoristili, kolikor bi se to ravno dalo, to so vzroki nesramnega dejanja in — kaj bi zakrivali. Turki, vidoč, da Grki na noben način ne odjenjajo, sklenili so, če bo res potreba puško sprožiti, tudi na morji storiti jako važen korak. 50 najboljših vojnih parnikov mislijo zjediniti v brodovje, s kterim bodo najprej Grke na morji povsod zalezovali in skušali, da grško vojno brodovje celo vjamejo. No, Grška na morji ni ravno kdo zna kako trdna in se bo Turkom prav lahko posrečilo, da ji res vse škatljice polové, kar jih ima v luki Salaminski. S tem bi pa Grška ravno smrtni udarec dobila.

Velikanska vojska, ktero so slavnati preroki v prerokovalnih knjižicah za letos in za bodočih

deset let (do leta 1897) napovedovali, ima tudi v *Carigradu* mnogo privržencev, kjer vse, kar na Mohamedana veruje, tudi tem prerokom verjame; posebno pa Turke grška trmoglavnost v tem podpira, ker Grki na noben način nečejo orožja odložiti. Da, v Carigradu hočejo še celo vedeti, da je grški ministerrezident na Bolgarskem že pri knezu Aleksandru potkal, če bi ne bil pri volji z Grki skleniti zveze za vse slučaje, na kateri bi potem oba naroda svoje vojske v prvi vrsti proti Turkom obrnila ter ga oskubila, kolikor bi se to ravno storiti dalo. V drugi vrsti bi pa potem še vsak posebej gledal prav dobro okoristiti se. Ali je gospod Rangabé kaj dosegel ali ne, o tem zgodovina sedaj še molči. Lahko se pa reče, da, če bodo velesile na Aleksandra od vseh strani tako pritiskale, kakor do sedaj, se pač ne bo dolgo pomišljeval, temveč se bo mož prve zgodnje priložnosti z vso močjo oklenil, da si bo pomagal, kakor si bo vedel in znal.

Gladstonova irska „bil“ je najbolj zanimiva politična novica preteklega tedna, stvar se je začela razpravljati, plaz se je začel pomikati, kedar in kje se bode ustavil? Recimo, da Gladstone pošteno misli, vendar tako gladko to ne pojde, kajti stoletni predsodki se ne opusté radi, stoletne krivice se ne popravijo brez velikih naporov. Omenimo nekoliko o seji 8. aprila. Gladstone je govoril več ko tri ure. Razvijal je predlog, rekel je med drugim, nasilne postavbe na Irskem niso več izjema, marveč postale so navadne. Anglija in Škotska niste več pripravljene za nasilne postavbe, dokler se ni vse poskusilo za mirno spravo. Gladstone predlaga v Dublinu poseben parlament za postavodajavo in upravo na Irskem. Gladstone pravi: „Irska ne bode več zastopana ne v poslaniški, niti v gospodski zbornici v Londonu, drugače, ako se ne predlaga premembra sedanjega projekta. V denarstvu ostane drzavno jedinstvo. Irski parlament je dvojni: prva vrsta je iz 28 plemenitav in iz 75 zastopnikov, ktere voli prebivalstvo po novem načinu; druga vrsta šteje 103 zastopnike, ki se volijo po sedanjih volitvenih postavah. Oboji se skupaj posvetujejo, ali vsaki za-se glasujejo. Irski parlament se nima pravice vtikati v predpravi „krone“, nima se vtikovati kar zadeva vojno, brodnitvo, naselbine in vnanje poslove, državne cerkve nima, nima postavodajave, kar se tiče kupčije, denarstva in dr. Zastran poštne uprave se imajo pogoditi. Namestni kralj sme biti katolik. Sodnike imenuje irska vlada. Redarstvo pa ostane pod angleškega nadzorstvom. Irska daje za državna bremena petnajstino. Irska nima kontrole v carini. — Parnell, vodja Ircev je rekel, da „bil“ (načrt postavbe) zadostuje, le nekaj popravkov bode treba. — Debata o tem se je nadaljevala 9. t. m. Chamberlain je bil odločno zoper posebni irski parlament, ako se ne daje poročstvo za ohranjenje celokupnosti države in prednosti angleškega parlamenta. Chamberlain je tudi pobijal misel, da naj Anglija izdá 120 milijonov sterlingov, da pokupi posestva, on nasvetuje, naj se posojije posestnikom in z Irsko sklene federacija (zveza). Istotako je Hartington odločno govoril zoper Gladstonov predlog, ter rekel, da dežela pri volitvah o tem ni nič vedela. On misli, da se bode vzdignila vsa dežela, da bodo složne vse stranke, da se ne oškoduje jedinstvo državi in nad moč postavbe. — John Morley pravi, da se predgovornika nista dosti ozirala na težki položaj v državi. Ako državi spodleti, bode treba zopet narodno ligo (zvezo) zatirati s strogimi postavami. Tisti, ki vidijo nevarnost, bodo pripravljene preskusiti vladni predlog, da se izvrši politika sprave. Danes (v ponedeljek) se posvetovanje nadaljuje. — „Standard“ meni, ko bi tudi poslaniška zbornica sprejela irsko „bil“, bi jo zavrgla gospodskazbornica z veliko večino tako, kakor nikdar poprej. Razen vlade je komaj 20 parov (prvih aristokratov) za to postavbo. — Ako bi dolenja zbornica sprejela ta predlog, no, potem bi se tudi gospodskazbornica vdala tako ali tako! — No, poslušajmo pa sedaj, kaj piše o Gladstonovi irski „bili“ Mr. Hugh O'Donel v „N. fr. Pr.“ On pravi, da Gladstone hoče Irce le za nos voditi, ter jim dati v Dublinu nekaj parlament na videz, ki ne bi imel drugih pravic, nego davke pobirati, in za Irsko porabiti še le, ako bi kaj ostalo, kar pa ne bode dostikrat. Irsko bi dajalo vsako leto 8 milijonov državnih davkov, a ne imelo pri tem nič govoriti, angleška vlada gospodari nad armado pa tudi nad redarji vojaško oboroženimi na Irskem. — Ako Parnell res potrjuje Gladstonove nasvete, bode nastal razkol med Ircei, sicer pravijo, da ima še nekaj pridržkov, kterih dosihmal ne poznajo. Toliko pa je gotovo, da je Gladstone Angleže zopet pripeljal na razpotje, naj ukrenejo tako ali tako, razburjenost nastane velika; Gladstonea sicer nekoliko poznamo po svoji zadnji politiki v Sudanu, v Egiptu in v Afghanistanu. Mogoče, da bode doma srečnejši.

Domače novice.

(Preskušnjo za učiteljsko sposobnost) delalo je 25 učnih moči, 13 učiteljev namreč in 12 učiteljic. Od teh se je spoznalo pet sposobnih za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom, trije za take s slovenskim in trije za take z nemškim učnim jezikom. Izmed učiteljic je devet sposobnih za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom, tri pa so sposobne za šole samo z nemškim učnim jezikom.

(Nekaj za neaktivne častnike v rezervi in pri bramboveih.) O. kr. vojno ministerstvo je določilo, da se smejo letos izvanredno neaktivni častniki prostovoljno k vajam oglašiti in sicer za vezbanje novakov. To prostovoljno službovanje trajalo bode tri mesece in ne bo imelo prav nikakega vpliva na zopetno vdeležbo dotičnih pri jesenskih vajah. O. kr. vojaška zapovedništva dobila so nalog, ta minister-ski odlok dotičnim neaktivnim častnikom objaviti in jih pozivati, komur okoliščine dopuščajo, da se takoj oglasi za prostovoljno službovanje, in se bode potem takoj določil oddelek, h kteremu se bode tak prostovoljec za vezbovatelja poklical in pa določena plača se mu bo dovolila.

(„Slov. Narod“) je bil včeraj zapljenjen. Vzrok nam ni znan.

(Podružnico sv. Cirila in Metoda v Železnikih) je vis. c. kr. ministerstvo 23. marca t. l. po zapopadku predloženih pravil dovolilo in potrdilo.

(Čudni nazori.) Neki dnevnik v nemškem jeziku, o kterega verskih nazorih smo se že čestokrat priliko imeli čudom čuditi, dasi zastopa deželo, ktere ogromna večina so verni katoliški kristjani, v svojem včerajšnjem listu ves gori za slovesnost, ktera se je pretečeno nedeljo o 25letnici protestantskega patenta v njihovi molitvenici na Marije Terezije cesti vršila. Dasi smo trdnega prepričanja da je z naštevanjem tako obilnega katoliškega zastopanja naše dežele pri imenovanju svečanosti tako izgubljive manjšine verskim čutilom le malo prebivalcev vstregel, komur je znano, da vsakega kristijana veže nedeljska dolžnost biti s spodobno pobožnostjo pri sv. maši, vendar naravnost povemo, da smo kar strmeli nad čenčanjem, s kterim vso slovesnost ocenjuje, ko pravi: „Die von echt patriotischem und christlichem Geiste durchwehte weihevollte Predigt kennzeichnete die Bedeutung des Tages und heisse Segenswünsche — stiegen zum Himmel empor.“ Čemu neki toliko propagande za protestantsko domoljubje? Ali tukajšnji katoliški govorniki ne učé domoljubja, ali ne pravega avstrijskega? Pač, pa se z njim povsod ne ponašajo, kakor to protestanski „pastorji“ v vsaki priliki storé, ker se prvi le na resnico naslanjajo, poslednji se pa večinoma le na gole „frazé“ ozirati morajo, ker že malo razodetih verskih resnic imajo. Tudi nam avstrijska zgodovina dovolj jasno pové, dasi dober Avstrijan ravno potomea „Lutrovega“, kar domoljubje zadeva, za vzor ne bode jemal. — Ali tega „tetka“ ne vé, ali je pa zlovoljna? Čemu dvojna mera? Ali niso v tukajšnji stolnici že ves postni čas slovenski in nemški govori, kamor ljudstvo dan na dan trumoma vré? Ali tukajšnji govorniki proti pravemu domoljubju in krščanstvu govoré in vendar edina „Ljubljancanka“ ves čas do zdaj, mislimo, da se ne motimo, čisto nič za nje ne vé? Gledé na imenovani govor 11. t. m. bodi ji konečno še prav po domače povedano samo to, dasi nam pero nikakor še iz roke iti noče: da, kakor je „Laibacharično“ samo to, kar je od „Laib. Zeitung“, tako je tudi krščansko le to, kar je od Kristusa.

(50letni občni zbor Ljubljanskega trgovskega bolnišnega in penzijskega društva) vršil se je v nedeljo ob 11. uri dopoldne v dvorani mestne hiše. Zbor je otvoril društveni vodja g. Aleksander Dreó, veliki žitni trgovec in predsednik kranjske hranilnice, v navzočnosti 40 članov. Vodja pozdravlja zborovalce in kaže na lepe vspehe pretečene 50letne dóbe, na ktere zamore biti društvo lahko v resnici ponosno. Delovanje društveno je bilo pretečeno leto jako uspešno, dasi je vsakemu društenemu bolniku streglo prijazno in toliko, kolikor mu gré po pravilih. Spominja se društveni vodja potem jako laskovo zaslug umrlih udov društva v preteklem letu: F. Ks. Souvana in Val. Zeschko-ta in vabi zborovalce, da v zamenje sočutja vstanejo, kar se tudi zgodi. Zahvaljuje se društveni vodja potem vsem udom, posebno vrlo delujočim članom vodstva za njih delovanje, redu usmiljenih sester pa za ljubeznjivo in požrtovalno postrežbo, s ktero oskrbujejo bolnike v društveni bolnišnici sv. Jožefa v hiralnici. Zborovalci z dobro-klici pritrdijo izjavi društenega vodje. Iz poročila vodstva je povzeti, da je pred 50 leti 62 trgovskih pomočnikov ustanovilo to društvo, isto pa šteje danes blizo 500 udov. Premožnja ima društvo do 60.000 gld. in ravno toliko svoto je v teku 50 letih razdelilo svojim bolnim in onemoglim udom. Društvo ima lepo vrejene lastne bolniške prostore v hiralnici sv. Jožefa, o kterih vredbi se je c. kr. deželna vlada kranjska z dopisom 30. decembra l. l. prav pohvalno izrazila. Društvo pa ne deluje samo

v Ljubljani, ampak razširilo je svoj delokrog tudi po deželi, ima podružnice v Kranji in Novem mestu, v sosednih deželah pa v Celju, Mariboru, Ptuj, Radgoni, Celovcu, Beljaku in Velikovecu. Tudi pretečeno leto se je društveno premoženje pomnožilo in posebno je omeniti, da sta veletrgovca gg. F. Ks. in Ferdinand Souvan poklonila penzijskemu zakladu društva 500 gld. v srební renti. Imenovana gospoda, pravi poročilo, poklonila sta to veliko svoto v spomin 50letnega obstanka njih trgovine, ktero je ustanovil leta 1835 njih lansko leto umrli oče g. Fr. Ks. Souvan in ktera se je vodila vsikdar častno in pošteno. Koncem leta 1885 šteló je društvo 10 častnih, 52 podpornih in 403 pravih; toraj 465 udov. Za obolele, ki so se zdravili v bolnišnici deloma društveni, deloma v vnanjih, izplačalo se je 933 gld. 87 kr. 46 udov je obolelo, pa se zdravilo domá. Osem istih ni zahtevalo nikake odškodnine od društva, družim 38, namreč 21 tukajšnjim in 17 vnanjim, izplačalo se je 674 gld. 93 kr.; skupaj toraj 1724 gld. 36. Iz penzijskega zaklada podpisalo se je pretečeno leto petero onemoglih udov, kteri so skupaj prejeli 890 gld. Skupno je izdalo društvo za podpore po pravilih 3373 gld. 30 kr. Skupni društveni dohodki znašali so 8203 gld. 97 kr.; izdajki pa z vštetim odpisom pri hišni opravi in knjižnici pa 4180 gld. 2 kr., tako, da se je društveno premoženje za 4023 gld. 95 kr. pomnožilo. Skupnega premoženje društva znašalo je 31. decembra l. l. 57.303 gld. 25 kr., od kterih spada na bolnišni zaklad 36.657 gld. 65 kr., na penzijski zaklad pa 20.645 gld. 60 kr. Poročilo konečno omenja, da se je cerkvena društvena obletnica praznovala 31. maja l. l. v domači kapeli hiralnice sv. Jožefa s sv. mašo, ktere se je vdeležilo mnogo udov. Poročilo vzame zbor pohvalno na znanje. V imenu ravnateljstva nasvetuje namestnik ravnatelja, g. Treun, da se v priznanje dolgoletnih velikih zaslug za društvo imenujeta po občnem zboru veletrgovca gg. Fr. Ks. in Ferd. Souvan častnim članom društva, čemur zbor enoglasno in navdušeno pritrdi. Računski pregledovalec, trgovec g. Alfred Ledenik, poroča v imenu pregledovalnega odseka, da je ta računске sklepe in blagajnico s koncem leta 1885 natančno pregledal in vse v najlepšem redu našel, kar zbor pohvalno vzame na znanje. V pregledovalni odsek izvolijo se gg.: Ivan Plautz, Alfred Ledenik in Josip Benedikt. Za namestnike gg.: Fr. Kollman in M. Ranth. Na predlog uda ravnateljstva g. Draksler-ja sklene se konečno, da se ravnateljstvu naroči, naj društvo 50letnico primerno praznuje in potem je bilo zborovanje zaključeno.

(Mrtvega našli) so včeraj jutraj v vasi Račna pri Šmarji ondotnega posestnika Fr. Steha, po domače Vrbeta. Umrli je baje v nedeljo zvečer nekoliko preveč v kozarec pogledal, ter domú gredé v bližnjo vodo zašel.

(Slovenci v Trstu) so pri volitvah v nedeljo propadli s svojim kandidatom Šivicem. Zmagal je Lahon Daneu.

(Od Pohorja) nam z dne 11. aprila naš dopinik javlja: V mojem dopisu, ki je tiskan v včerajšnjem, danes došlem „Slovenču“, je izostala besedica, vsled ktere je en stavek dobil celó drugi pomen, a krivda ni na moji strani. Rekel sem namreč, da pisatelj knjige (gospoda anonymusa bi iz srca rad ogradil, kakor je to leta 1876 storil gosp. dr. Vehring v svoji knjigi „Lehrbuch des kath. u. prot. Kirchenrechtes“ na strani 285) „Zur Reform der theologischen Studien in Oesterreich“ zahteva, naj bi profesorje bogoslovja vzporedili „bar“ (ali „vsaj“) z onimi na gimnaziji. Pisatelj postavil je stavek tako, ker sicer za-nje zahteva plačo, kakoršno imajo profesorji po vseučiliščih, rekši, da imajo eni in drugi jednake dolžnosti in jednake potrebe. To pojasnilo blagovolite, prosim vljudno, vtakniti v list. Bilo bi, gospod vrednik, žal Vam in meni, ako bi veleučeni gospod profesor-pisatelj mislil, da sem dotični stavek krivo razumel.

(Služba jetničarja) v XI. uradniškem razredu razpisana je pri c. kr. okrožni sodnji v Leobnu na Štajarskem do 10. maja. Prednost imajo sposobni dosluženi podčastniki.

(Potrditev prejema denarjev po poštni nakaznici) vpeljala se je od 1. aprila tudi v notranjem poštnem prometu, t. j. v domači državi. Vsak toraj, kdor po poštni nakaznici komu kak denar pošlje, si lahko naroči, da se mu pošlje tudi potrdilo od prejemnika, da je v resnici denar sprejel, če le 10 kr. za to plača.

Poziv.

Visoko ministerstvo notranjih zadev je z odlokom 29. marca t. l. št. 3164 blagovolilo potrditi pravila „Šentjakobsko-trnovske podružnice ss. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Delovanje njeno se torej lahko prične na zakonitih tleh. Namen družbe je: vsestranski podpirati in pospeševati slovensko šolstvo na katoliško-narodni podlagi. Ker pa vsako društvo raste in vspeva le po množini udov, ki so zavzeti za dobro stvar, vabimo torej vladno vse prijatelje domačega šolstva, naj blagovolijo pristopiti k temu prepotrebemu in prekoristnemu društvu.

V Ljubljani dne 12. aprila 1886.

Začasno vodstvo šentjakobsko-trnovske podružnice ss. Cirila in Metoda:

Dr. Papež,
načelnik.

Andr. Žumer, Andrej Karlin, K. Lahajner,
nač. namestnik. zapisnikar. nj. namestnik.
Anton Žgur, Mavrilij Šarabon,
blagajnik. nj. namestnik.

Razne reči.

— Varnost na Laškem in ondašnje redarstvo ste že tako izvrstni, da boljših iskati treba ni. Ljudje kradejo kakor srake in bi celó luno z neba ukradli, ko bi jo le kje spečati mogli. V lopovstvo so pa menda redarji sami ravno tako zapleteni, kakor se je nekaj sličnega lansko leto o stražnikih in uradnikih javne varnosti na Ogerskem slišalo. Ni davno, ko je v Foggiji umrl star in silno premožen samec, markeze Faggese, največji bogatin celega okraja. Ob njegovi smrti našli so le vrednostnih papirjev za jeden milijon, koliko pa še družih reči, zlatnine, srebrnine, demantov, biserja in in družega lepoticja. Ker se je bilo veliko dedičev oglasilo za zapuščino, se je kar hitro pravda vnela med njimi, kako da se bo ogromno premoženje delilo. Da bi se pa med tem, ko bo pravda tekla, kaj ne zgubilo od dedšine, so se prvi vsi vhodi praznostoječe vile markezove sodnijski zapečatili, in da bo varnost še večja, sklenilo je več dedičev, na lastne stroške postaviti tjakaj stražo. Tako je 14 dni vsak dan po 20 karabinijerjev okoli vile na straži stalo in niti misliti ni bilo, da bi si bil kak lopov le blizo upal. Ko so se pa po sodniškem prizadevanji dediči med seboj vravljali in so se s sodnijo vred v zapečateni in dobro zavarovano vilo podali, kdo popiše njihove obraze pri pogledu prazne vile in praznih blagajnic. Edino le tisti dolžni papirji so v blagajnicah ostali, na ktere je ranjki sam zapisal, da niso za nič, ker se dolg nikdar ne bo iztirjati dal. Pač pa so našli obilno kosti od pečenke, s katero so se tatovi po storjenem delu gostili in to vse pri zapečatenih vratih, in ko je spodaj dvajset karabinijerjev dan na dan na straži stalo. Da je ta dogodek na iznenadene dediče vplival, kakor strela iz jasnega, si pač lahko mislimo. Takoj so se vsi zedinili v tem, da hočejo policijsko ravnateljstvo tožiti za odškodnino, ker so karabinijerji slabo grad čuvali in je policijsko ravnateljstvo za nje odgovorno. Kaj ne, da so to prekrasne razmere, katerih niti na Turškem ne najdeš.

— Zoper saje v pečeh in ognjiščih priporočajo nekateri sveže krompirjeve olupke; ti se vržejo na ogenj, kedar s plamenom gori, pri tem se peč zapre. Sopar, ki se razvija, razkroji saje, ki pogore in se v dimniku zgube. Pravijo, ko bi to večkrat poskusili, ne bilo bi treba peči tako pogosto ometati. Naj poskusi, komur je drago! Saje tudi požigajo, a stvar je nevarna, ni za vsako poslopje!

— Zlati okviri in pozlačen les se očisti. Vzame se kosček čebule, pomoči se v rektifikovan (očiščen) vinski cvet in s tem naj se drgne vmazana stvar. — Osnaži se potem, a pozlačenje se nič ne poškoduje.

— Namen prostomavtarjev. V Parizu je izšla knjiga: „Lehrbuch der praktischen Freimaurerei.“ Tam se bere na str. 5. tako-le: Pravi namen prostozidarstvu je dvoji: prizadeva si, katoličanstvo, ki je prava zaslomba, kraljestvu zadušiti in vničiti. Toraj smrt kraljestvu! Smrt katoliški cerkvi! To nam marsikaj razjasni, kar se je zgodilo v zadnjih dvajsetih letih, posebno to velja o Francoski.

— London ima 4 milijone ljudi, vsak dan se množi za 130 oseb. — Ako pojde tako naprej, kakor preteklega polstoletja, tako mora London, gledé na mrtvaško statistiko, imeti v 100 letih 7½ milijona ljudi, v 300 letih nad 9 milijonov. Poprek se zida vsako leto 12.000 novih hiš, sedaj jih je že 698.000. Carinski urad ima prihodkov toliko, kolikor vsi colninski uradi po drugih prestaniščih vse države. Krajevnih železnic je 750 angleških milj (= 150 zemljepesnih milj.) Vse mesto pokriva prostor 5 □ zemljep. milj., ceste so dolge 2600 angl. (= 520 zemljep. milj.) Cerkvá je 1100, gostilen 7500, kavarov 1700. Na leto se potrebuje 2 milijona vaganov pšenice, 400.000 volov, 1½ milijona ovac, 130.000 telet, 250.000 prešičev, 8 milijonov perutnine, rib pa 2½ milijona centov. Tudi za pijačo niso zadnji;

popijejo 200 milijonov litrov piva, 37 milijonov litrov vina, 21 milijonov litrov žganja. Oglja se požge 160 milijonov centov. Izvoščekov je 130.000. Omnibusov je 600 in ti prepeljejo kakih 50 do 60 milijonov ljudi. — podzemeljska železnica skoraj polovico več. Tudi po tramvaji se jih mnogo prepelje.

Telegrami.

Sofija, 13. aprila. Veliki vezir čestital je knezu na veliko novo dostojanstvo in mu je obljubil, da se mu bode dotični imenovalni ferman v sporazumljeni z bolgarsko vlado priredil. Delimitacijska komisija se bode takoj menovala. Preden se bo pa imenovala druga komisija za pregled štatuta, se bo pa še Gadban z bolgarsko vlado posvetoval.

Carigrad, 13. aprila. Turčija je že zopet razposlala velesilam okrožnico, v kateri jih prosi, da naj skrbje, da bode Grška orožje odložila.

London, 13. aprila. Najvišji kamornik in najvišji nadkonjar sta se odpovedala svojemu dostojanstvu. Danes bo Gladstone jako važne spremembe v Homerule-predlogu objavil.

Umrli so:

9. aprila. Konrad Winter reete Spent, jetniškega paznika sin, 2 mes., Žabjak št. 6, božjast. — Janez Veslaj, delavec, 62 let, Cesta na južno železnico št. 1, kap. — Rudolf Lunder, črevljarjev sin, 4 leta, Opekarska cesta št. 8, davica.

Tujci.

11. aprila.

Pri **Maliču:** F. Manhart, inženir, z Dunaja. — Tandler, Rosset, Ernst in Tomele, trgovci, z Dunaja. — Mihael Pučnik, iz Kranja.

Pri **Stonu:** G. Knoblauch, trg. pot., iz Frankfurta. — Mandl, fabrikant, z Dunaja. — Friedrich, Huber, Bruckner, Rosenbaum, Ohme in Carnini, trgovci, z Dunaja. — Edvard Geyer, trgovec, iz Ascha. — Adolf Pietschmann, fabrikant, iz Schlukenaua. — Josip Biernet, strojevodja, iz Budapešte. — Spiller, polkovnikova soproga, iz Grada. — O. Wilhelm, trgovec, iz Grada. — Walter, c. k. major, iz Zagreba. — Krah, c. k. stotnik konj., iz Zagreba. — Janez Hatz, zasebnik, iz Zagreba. — M. Muhoič, trgovec, iz Prezida. — Mihael Bubert, c. k. komisar, iz Litije.

Pri **Bavarskem dvoru:** Josip Dražil, knjigovodja, iz Trsta. — Gregor Sturm, živ. trg., iz Beljaka.

Pri **Južnem kolodvoru:** F. Abram, lesni trg., iz Trsta. — Klara Walter, zasebnica, iz Trsta.

Pri **Avstrijskem caru:** Jurij Müller, trg. pot., iz Ljubljane.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	730.52	+ 2.8	brezv.	megla	2.40
12. 2. u. pop.	730.42	+12.8	sl. vz.	del. jasno	dežja
9. u. zveč.	730.58	+11.2	sl. zv.	del. jasno	

Zjutraj megla, dopoldne oblačno, popoldne jasno in nekaj vetra. Ponoči je bel dež. Srednja temperatura 8.9° C., za 0.2° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

13. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 25 kr
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	85 " 40 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 70 "
Akcije avstr.-ogerske banke	876 " "
Kreditne akcije	294 " 90 "
London	125 " 95 "
Srebro	" " "
Francoski napoleond.	10 " 01 "
Ces. cekini	5 " 93 "
Nemške marke	61 " 65 "

Zahvala.

Gospod Miha Grobelnik, trgovec in gostilničar v Motniku, je priredil dne 28. svečana t. l. v svoji gostilnici tombolo, katera je za tukajšnje šolske otroke 10 gl. prinesla. Zgorej omenjeni gospod je s tim denarjem 24 za šolo potrebnih knjig nakupil, in te knjige, kakor tudi še več zvezkov pisank ter peres izročil podpisane, da jih razdeli med revne učence. Blagemu gospodu vreditelju tombole in tudi vsem, ki so se tombole vdeležiti blagovolili, izreka podpisani v imenu obdarovanih otrok najtoplejšo zahvalo.

V Motniku, 11. aprila 1886.

Fr. Sajovic,
učitelj.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili nepozabljivo gospo

MARIJO CVEK

k poslednjemu počitku, izrekaajo najtoplejšo zahvalo
žalujoči ostali.

Male orglje,

prilavne za manjše cerkve ali tudi večje kapele, so na prodaj z jako vgodnimi pogoji. Pogledajo se lahko ter potrebno izve pri A. Schröpl-u v Mariboru, Tegethofove ulice št. 19.

V Kovorju pri Tržiču

bo o sv. Jurju

služba orgljarja in cerkovnika

izpraznjena. Kdor želi prositi, naj se pisмено ali ustmeno pri endotnem cerkvenem predstojništvu oglasi. (2)

Štiri velikonočne in pesem za poroko

z dvema napevama,

zložil Ignacij Hladnik,

(2)

se dobivajo v „Katoliški Bukvarni“ po 50 kr. Čisti znesek je namenjen za dijaško kuhinjo.

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

prilavne in razpošilja s poštnim povzajem

Marijacejske kapljice

za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršten uspeh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodec, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vrane, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istilite Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žirih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zrcen stoječim znamenjem 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spominim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostilí mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpriserično zahvalo, z vsem spoštovanjem vdani

(15) Franc Jug,
posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtoglav, prsne in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper braunore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljujoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kricistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavoból, otrpnenih udih, skazenem želodec, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoje s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoje.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila s dežele izvrše se tako
v lekarni Trnkóczy-ja
zraven rotovža v Ljubljani.